

SAJT SREDNJE VOJNE ŠKOLE RODOVA KOPNE NE VOJSKE - SARAJEVO

Nadnaslov:

Hiljade bivših pitomaca iz nekadašnje Srednje vojne škole u Sarajevu okupljene oko jednog vebsajta

Naslov:

IMA NEKA JAVNA VEZA...

Podnaslov:

U SVŠ Kopnene vojske stasavale su mnoge generacije kasnijih podoficira-mlađih oficira, oficira, generala. Do 1992. godine. Sada, već šest godina, oni virtualno oživljavaju svoju školu, ne obazirući se na državne granice, razlike u nacionalnostima ili na one koji u njihovim prijateljstvima vide opasnost.

Ko potraži na guglu "SVS KoV Sarajevo – Free" biće, vjerovatno, iznenađen temama i bogatstvom jednog vebsajta: sajt ima više od 7.000 fotografija, skoro 600 saradnika, ima dokumentaciju o mnoštvu značajnih događaja, uz bezbroj pojedinačnih uspomena – sve nastalo tokom nekoliko decenija. Ukoliko se zainteresovani uključi i u fejsbuk-profil koji nudi sajt, tu će se pridružiti grupi od oko 3.200 ljudi.

Ne bi to bilo neobično da je reč o javnim ličnostima, institucijama, popularnoj medicini i sl. Ovde se radi o hiljadama pripadnika nekadašnje JNA, sadašnjim ili bivšim starešinama armija – ali raznih armija, iz različitih zemalja. Preciznije - o onima koji su davno pohađali Srednju vojnu školu Kopnene vojske u Sarajevu, koji sada (uglavnom) žive u tzv. bivšim jugoslovenskim republikama, a javljaju se i iz drugih država, praktično sa svih kontinenata. Jedan jedini čovek sve to uređuje. Ono što virtualna komunikacija ovde poručuje polako dobija značajniji smisao od puke nostalgije ili žala za mladošću.

POGLED U ČETIRI DECENIJE

SVŠ je postojala 40 godina, do rata 1992. Vebsajt škole – šest. Sada, sajt razotkriva četiri decenije unutar nekadašnje Kasarne "Maršal Tito", kasarne ograđene u samom centru glavnog grada BiH.

Uz zvuke svečanog marša za "strojev korak", nađe se sve pregledno: izgled kasarne, struktura školovanja, popisi i fotografije načelnika SVŠ, odjeci značajnih društvenih događaja, pripadnici pojedinih klasa (sa sopstvenim rubrikama), starešine, profesori, pitomački činovi i oprema, oružje, diplome, amblemi, pečati, fotografije sa časova i terenske obuke, praznici i svečanosti, sport, dokolica, susreti... Pa još i sve oficijelne melodije za vojničku trubu ...

Neverovatno je kakve sve fotografije su sačuvali i poslali sajtu bivši pitomci SVŠ. Nekome je značajna uspomena uplatnica za novac koji je, prvi put, stigao od roditelja, drugome je to

fotografija drage teta-čistačice iz škole ili razglednica sa potpisima najboljih drugova. Ovekovečeni su mnogi mangupluci u internatu ili gradu, snimljene sentimentalne sitnice, čak i kafana o kojoj se šaputalo uz smeh, a u koju je bilo zabranjeno ići.

Na fejsbuk-profilu održavaju i tradiciju ondašnjih praznika. Čestitaju i obeležavaju ih: od Dana JNA do Dana mladosti. Svake godine dodeljuju se pohvale najzaslužnijim saradnicima (vizuelno identične sa nekadašnjim u JNA). Fotografije dopunjavaju imenima i drugim podacima. Posebno, kada premine neko ko je pohađao SVŠ, porodica ili drugovi pokojnika javljaju sajtu, te se na profilu izjavljuju saučešća i obnavljaju uspomene o prijatelju koga više nema.

Jubilarni susreti generacija, za razliku od uobičajenih susreta takve vrste, ne postaju malobrojniji s protokom vremena, naprotiv. Sve više je učesnika, iz godine u godinu, zahvaljujući organizaciji preko zajedničke fejsbuk-stranice.

MESTO GDE NIJE SAM

“Zajedno smo rasli, grade ja i ti...” – glas Kemala Montena prati stotine pisama objavljenih u “Knjizi utisaka” na sajtu. Pisma stižu iz dvadesetak država. Često govore o prvim osećanjima kada se, nakon tolikih godina, ugleda sopstvena mladost, očima drugova.

Za Stipana - “Osjećaj je takav da su mi suze u očima i srce puno”, a taj osećaj, kaže, “samo mi možemo razumjeti”. Sead ne zna kako bi opisao prvi susret sa sajtom: “Da li tuga ili radost ili nešto pomješano?”. “Vi ste moja porodica”, poručuje Vlado. Prema Draganu: “Posle tolikih godina i svega što je prošlo preko nas, ovo ponovno okupljanje budi nadu da nije sve kako drugi hoće, da imamo razloga da budemo ponosni na ono što smo bili, što smo postali i što smo sada”. Za Ferida, sajt je “mjesto gdje nismo sami”, a za Radoja - “Jedino mesto gde mogu uživati. Dok čitam, gledam, osećam pripadnost nečemu sjajnom, izuzetnom, jako važnom”...

Onoga ko bi pažljivije pratio međusobne komentare tih bivših ili još uvek aktivnih vojnih starešina može iznenaditi da dva “klasića”, koja su bila ranjena kao borci u suprotstavljenim vojskama, sada opušteno pričaju o ratu, daju jedan drugom savete za lečenje... Ili – kada vidi da su neki objavili svoje fotografije iz vremena rata, svako u svojoj tadašnjoj uniformi, pa hvale jedan drugom izgled, iako su se u vreme nastanka fotografija “gledali preko nišana”. Albanac i Srbin se oslovljavaju sa “brate moj!”. Mnogo je ovde saznanja koja dotiču srce: nekadašnji pitomac školovao dete umrlog druga iz odeljenja, kćerka poginulog bivšeg pitomca zahvaljuje što su joj pisali o ocu koga nije zapamtila, a i što ga je sad videla na fotografijama za koje nije znala da postoje...Neki su uspešni u privatnom biznisu, pa obezbeđuju dodatnu zaradu kod sebe klasićima koji imaju novčane probleme. Organizuju se i posete bolesnima, obilaze porodice onih koji nisu živi, grobovi drugara... I neće niko u takvim relacijama naći potvrdu da je nešto uslovljeno državom ili nacijom.

OD NOSTALGIJE DO NEČEGA VELIKOG

Nema nikada sukobljenih stavova o politici i netrpeljivog nacionalizma? Ima, bude i toga.

U polemikama, koje se povremeno razvijaju, izredaće se otvoreno različita mišljenja o onome što je srušilo zajedničku im državu, o ratovima, sadašnjim odnosima... I - ništa, onda se ide na druge teme. Sa nacionalizmom je nešto drugačije: ako se pokaže, uglavnom je to na indirektan način. Recimo, kad neko forsira novinske tekstove u kojima uvek ne valja jedan isti narod, kad neko podržava uvredljive fotografije i sl. Retko, ali dese se i uvredljive ili grube reči, neposredna vređanja nacionalnih osećanja. Koliko god rizično i nedostojno, ipak ovo ne uništava ni sajt ni prijateljstva. U celini, više to liči na prolazne svađe u porodici koja zna šta je najvažnije. Jer, ovi ljudi su međusobno srasli u onim dalekim dečaćkim godinama kada su bili odvojeni od najrođenijih, zbunjeni van svojih sredina, suočeni sa teškim bremenom, a željni razumevanja. Niko im tada nije bio bliskiji nego oni jedan drugome. To je opstalo. Bolji deo u njima nadjačao je i podele, i nesreće, i ogorčenja...

Zlokobnije deluje nešto drugo. Pojavljuju se i oni kojima je ovakvo udruživanje sumnjivo ili opasno, koji traže skrivene namere virtualno okupljenih vojnika, traže "sponzore" ili koristoljublje tvorca sajta.

Najbolje to zna Milan Lišanin, jedini autor i kompletni urednik sajta i profila SVŠ KoV. A on, koji je odavno stanovnik Francuske, samo se od svoje dugogodišnje nostalgije za državom i vremenom u kojem se osećao ponosnim, kao pitomac u Sarajevu - lećio sajtom. Tako je počelo: ulagao je sopstveni novac, otkidao hiljade sati od svog vremena za odmor...Bez novinarskog iskustva ili obrazovanja - uređivao je tehnički i sadržajno ovo "nešto" što je privuklo toliko vojnih starešina. I sam je bio iznenađen velikim odzivom.

I druga iznenađenja su zatim stigla. Već neko vreme u ovo druženje se uključuju i desetine mladih, rođenih posle SFRJ, koji pišu da su slušali od starijih kako je nekada postojalo drugačije drugarstvo - "pravo", a zadivljeni su opstajanjem takvih privrženosti iz SVŠ. Zanimaju ih ideali kojima su se vodile bivše najmlađe generacije u JNA. Izgledaju im nestvarno lepi.

Reklo bi se da je, i inače, došlo vreme da se sociolozi, psiholozi (neko bi rekao čak i oni koji se bave genetikom) prihvate studiozno ovakvih pokazatelja bliskosti - solidarnosti ljudi iz država koje su, ne tako davno, imale ratove. Nije li već uočen taj rast pozitivnih emotivnih relacija u prošlogodišnjim poplavama? Nađu se one u mnogo još oblika, pa i na sajtu o kojem je ova priča. Posle ratova jesu, kako je pre jednog veka opevao Dušan Vasiljev, potrebni "šaka zraka" i "malo bele jutarnje rose", ali ne samo ratnicima.

ZORICA STANKOVIĆ

20.05.2015.g